

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2014 р.

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «бакалавр»

Форма навчання – заочна

Київ – 2014 рік

Програма державного екзамену з дисципліни «Основний музичний інструмент» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» заочної форми навчання.

Розробники: **Пляченко Тетяна Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв
Протокол від 01 вересня 2014 року № 1.

Завідувач кафедри
інструментально-виконавської майстерності

Т. М. Пляченко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма Державного екзамену з основного музичного інструменту є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану галузі знань – 0202 «Мистецтво» напряму підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво».

Програму складено з урахуванням змісту нормативної дисципліни «Основний музичний інструмент».

У програмі Державного екзамену з основного музичного інструменту визначено:

- вимоги до рівня інструментально-виконавської підготовки студента відповідно до освітньо-професійної програми ОКР «бакалавр»;
- вимоги щодо змісту екзаменаційної програми студента (кількості інструментальних творів, їх форми, жанру, рівня складності тощо);
- критерії оцінювання рівня навчальних досягнень студента з дисципліни «Основний музичний інструмент».

Державний екзамен з основного музичного інструменту передбачає публічне виконання студентом екзаменаційної програми на музичному інструменті (фортепіано, баян, акордеон, скрипка, бандура, гітара, духові інструменти) відповідно до затверджених вимог.

Мета державного екзамену – перевірити рівень готовності майбутніх учителів музики до вільного використання музичного інструмента на уроках музичного мистецтва та в позакласній діяльності.

Мета державного екзамену – виявити у майбутніх учителів музичного мистецтва:

- рівень сформованості інструментально-виконавських умінь і навичок;
- здатність до інтерпретації інструментальних творів різних форм і жанрів;
- рівень розвитку загальної та сценічної культури;
- виконавську манеру і творчу індивідуальність.

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

Державний екзамен з основного музичного інструменту проводиться у формі відкритого публічного виступу студентів та оцінюється компетентними фахівцями, які входять до складу Державно екзаменаційної комісії (ДЕК).

На державному екзамені з основного музичного інструменту студент має виконати програму, яка містить:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (або окремі його частини);
- інструментальну п'єсу;
- інструментальний твір шкільної програми зі слухання музики.

Поліфонічний твір може бути представлений за стилями: класичної епохи «бахівського» періоду, вітчизняних і зарубіжних композиторів ХІХ – ХХІ ст.; за формою: прелюдії та фуги, клавирні, органні та хоральні твори поліфонічного складу, оригінальні транскрипції.

У процесі виконання поліфонічного твору студент має продемонструвати достовірність стилістики, багатоплановість поліфонічного мислення, концепцію розвитку поліфонічної фактури, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами, володіння різними видами поліфонічної техніки.

Твір великої форми може бути представлений класичними варіаціями, рондо, сонатами або концертами (1ч., або 2, 3 ч.).

У процесі виконання твору великої форми студент має продемонструвати наскрізний розвиток музичної тканини, вміння опанувати драматургією музичного образу, конструктивно «вибудовувати» музичну форму, володіння навичками концептуального мислення, володіння узгодженням темпо-метро-ритмічної, тембро-динамічної й артикуляційної сфер відповідно до стилю.

П'єси можуть бути представленими як у формі мініатюр, так і у формі оригінальних творів вітчизняних і зарубіжних композиторів ХVІІ—ХХІ ст.

Виконуючи музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, студент має продемонструвати майстерність виконавської інтерпретації п'єс кантиленного й віртуозного характеру, техніку гри на інструменті (метро-ритмічну чіткість, штрихову техніку, доцільність аплікатурних прийомів), різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка), вміння реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Твір шкільного репертуару має практичне спрямування і дає можливість виявити музичний кругозір студента. Виконання твору з шкільного репертуару демонструє засвоєння студентом необхідних професійно-педагогічних навичок, творчої самостійності.

**КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ
НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ З
ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ**

Бали за нац-ною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
5	«Відмінно»	Оцінка «відмінно» ставиться за вільне володіння музичним інструментом у процесі публічного виступу; при текстуально-правильному, стилістично-достовірному, технічно-завершеному, емоційному, артистичному виконанні програми високого рівня складності, оригінальності інтерпретації.
4	«Добре»	Оцінка «добре» ставиться при текстуально-правильному, стилістично-достовірному, емоційному виконанні програми достатнього рівня складності з незначними технічними помилками.
3	«Задовільно»	Оцінка «задовільно» ставиться при відносно стилістично-достовірному виконанні програми посередньої складності з невеликими текстовими недоліками та суттєвими технічними огріхами.
2	«Незадовільно»	Оцінка «незадовільно» виставляється студентові при виконанні нескладних творів (згідно робочої програми) з допущенням текстових помилок, суттєвих технічних огріхів, відсутності емоційної виразності й артистичності, нездатності до виконавської інтерпретації.

ОРІЄНТОВНІ ПРОГРАМИ ВИСТУПУ СТУДЕНТІВ
НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ З
ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ

Фортепіано:

1. Й.-С. Бах. Сарабанда з французької сюїти Es-dur
2. Й. Гайдн. Соната C-dur I ч.
3. В. Купревич. У печері Гарца
4. М. Раухвергер. Галоп.

Гітара:

1. Л. Моцарт. Буре
2. М. Каркассі. Полька
3. І. Дунаєвський. Колискова
4. Г. Перселл. Арія.

Бандура:

1. Є. Юцевич. Прелюдія
2. Г. Гембера. Варіації на укр. нар. тему «Марина»
3. М. Дремлюга. Прелюдія
4. С. Баштан. Обр. укр. нар пісні «Йшли корови із діброви».

Акордеон:

1. Д. Бартон. Токата
2. Д. Чимароза. Сонатина g-moll
3. Ж. Камільєрі. Долорес
4. К. Стенгач. Галоп.

Скрипка:

1. В. Моцарт. Концерт № 3 G-dur
2. Й.С. Бах. Соната № 1 (ч. I – II)
3. Л. Бетховен. Рондо
4. П. Чайковський. Осіння пісня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев А.Д. Творчество музыканта-исполнителя / А.Д.Алексеев. – М. : Музыка, 1991. – 102с.
2. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство / Л.А. Баренбойм. – Л. : Музыка, 1974. – 287 с.
3. Вопросы музыкального исполнительства и педагогики : сб. ст./ ред.-сост. А.В. Малиновская; Гос. Муз.-пед. Ин-т им. Гнесиных. – М. : Музыка, 1976. – Вып. 24. – 287 с.
4. Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики: сб. ст./ сост. С. Сапожников. – М. : Музыка, 1968. – 147 с.
5. Воробкевич Т.П. Методика викладання гри на фортепіано / Т.П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. – 144 с.
6. Гинзбург Л.С. О работе над музыкальным произведением / Л.С. Гинзбург. – [4-е изд., доп.]. – М.: Музыка, 1981. – 143 с.
7. Горенко Л. Работа баяніста над музичним твором / Л. Горенко. – К. : Музична Україна, 1982. – 49 с.
8. Григорьев В.Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. / В.Ю. Григорьев. – М. : МГК, 1989. – 158 с.
9. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М.А. Давидов. – К. : Муз. Україна, 1997. – 240 с.
10. Мильштейн Я.И. Воспитание пианистического мастерства / Я.И. Мильштейн // Вопросы теории и истории исполнительства. – М. : Сов. Композитор, 1983. – 262 с.
11. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры : записки педагога / Г.Г. Нейгауз. – [5-е изд.] – М. : Музыка, 1987. – 238 с.
12. Пляченко Т.М. Основи скрипкової педагогіки : навчальні матеріали [для студентів музично-педагогічного факультету] / Т.М. Пляченко. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 44 с.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2014 р.

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «бакалавр»

Форма навчання – заочна

Київ – 2014 рік

Програма державного екзамену з дисципліни «Основний музичний інструмент» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» заочної форми навчання.

Розробники: **Пляченко Тетяна Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв
Протокол від 01 вересня 2014 року № 1.

Завідувач кафедри
інструментально-виконавської майстерності

Т. М. Пляченко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма Державного екзамену з основного музичного інструменту є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану галузі знань – 0202 «Мистецтво» напряму підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво».

Програму складено з урахуванням змісту нормативної дисципліни «Основний музичний інструмент».

У програмі Державного екзамену з основного музичного інструменту визначено:

- вимоги до рівня інструментально-виконавської підготовки студента відповідно до освітньо-професійної програми ОКР «бакалавр»;
- вимоги щодо змісту екзаменаційної програми студента (кількості інструментальних творів, їх форми, жанру, рівня складності тощо);
- критерії оцінювання рівня навчальних досягнень студента з дисципліни «Основний музичний інструмент».

Державний екзамен з основного музичного інструменту передбачає публічне виконання студентом екзаменаційної програми на музичному інструменті (фортепіано, баян, акордеон, скрипка, бандура, гітара, духові інструменти) відповідно до затверджених вимог.

Мета державного екзамену – перевірити рівень готовності майбутніх учителів музики до вільного використання музичного інструмента на уроках музичного мистецтва та в позакласній діяльності.

Мета державного екзамену – виявити у майбутніх учителів музичного мистецтва:

- рівень сформованості інструментально-виконавських умінь і навичок;
- здатність до інтерпретації інструментальних творів різних форм і жанрів;
- рівень розвитку загальної та сценічної культури;
- виконавську манеру і творчу індивідуальність.

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

Державний екзамен з основного музичного інструменту проводиться у формі відкритого публічного виступу студентів та оцінюється компетентними фахівцями, які входять до складу Державно екзаменаційної комісії (ДЕК).

На державному екзамені з основного музичного інструменту студент має виконати програму, яка містить:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (або окремі його частини);
- інструментальну п'єсу;
- інструментальний твір шкільної програми зі слухання музики.

Поліфонічний твір може бути представлений за стилями: класичної епохи «бахівського» періоду, вітчизняних і зарубіжних композиторів ХІХ – ХХІ ст.; за формою: прелюдії та фуги, клавирні, органні та хоральні твори поліфонічного складу, оригінальні транскрипції.

У процесі виконання поліфонічного твору студент має продемонструвати достовірність стилістики, багатоплановість поліфонічного мислення, концепцію розвитку поліфонічної фактури, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами, володіння різними видами поліфонічної техніки.

Твір великої форми може бути представлений класичними варіаціями, рондо, сонатами або концертами (1ч., або 2, 3 ч.).

У процесі виконання твору великої форми студент має продемонструвати наскрізний розвиток музичної тканини, вміння опанувати драматургією музичного образу, конструктивно «вибудовувати» музичну форму, володіння навичками концептуального мислення, володіння узгодженням темпо-метро-ритмічної, тембро-динамічної й артикуляційної сфер відповідно до стилю.

П'єси можуть бути представленими як у формі мініатюр, так і у формі оригінальних творів вітчизняних і зарубіжних композиторів ХVІІ—ХХІ ст.

Виконуючи музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, студент має продемонструвати майстерність виконавської інтерпретації п'єс кантиленного й віртуозного характеру, техніку гри на інструменті (метро-ритмічну чіткість, штрихову техніку, доцільність аплікатурних прийомів), різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка), вміння реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Твір шкільного репертуару має практичне спрямування і дає можливість виявити музичний кругозір студента. Виконання твору з шкільного репертуару демонструє засвоєння студентом необхідних професійно-педагогічних навичок, творчої самостійності.

**КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ
НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ З
ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ**

Бали за нац-ною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
5	«Відмінно»	Оцінка «відмінно» ставиться за вільне володіння музичним інструментом у процесі публічного виступу; при текстуально-правильному, стилістично-достовірному, технічно-завершеному, емоційному, артистичному виконанні програми високого рівня складності, оригінальності інтерпретації.
4	«Добре»	Оцінка «добре» ставиться при текстуально-правильному, стилістично-достовірному, емоційному виконанні програми достатнього рівня складності з незначними технічними помилками.
3	«Задовільно»	Оцінка «задовільно» ставиться при відносно стилістично-достовірному виконанні програми посередньої складності з невеликими текстовими недоліками та суттєвими технічними огріхами.
2	«Незадовільно»	Оцінка «незадовільно» виставляється студентові при виконанні нескладних творів (згідно робочої програми) з допущенням текстових помилок, суттєвих технічних огріхів, відсутності емоційної виразності й артистичності, нездатності до виконавської інтерпретації.

ОРІЄНТОВНІ ПРОГРАМИ ВИСТУПУ СТУДЕНТІВ
НА ДЕРЖАВНОМУ ЕКЗАМЕНІ З
ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ

Фортепіано:

1. Й.-С. Бах. Сарабанда з французької сюїти Es-dur
2. Й. Гайдн. Соната C-dur I ч.
3. В. Купрєвич. У печері Гарца
4. М. Раухвергер. Галоп.

Гітара:

1. Л. Моцарт. Буре
2. М. Каркассі. Полька
3. І. Дунаєвський. Колискова
4. Г. Перселл. Арія.

Бандура:

1. Є. Юцевич. Прелюдія
2. Г. Гембера. Варіації на укр. нар. тему «Марина»
3. М. Дремлюга. Прелюдія
4. С. Баштан. Обр. укр. нар. пісні «Йшли корови із діброви».

Акордеон:

1. Д. Бартон. Токата
2. Д. Чимароза. Сонатина g-moll
3. Ж. Камільєрі. Долорес
4. К. Стенгач. Галоп.

Скрипка:

1. В. Моцарт. Концерт № 3 G-dur
2. Й.С. Бах. Соната № 1 (ч. I – II)
3. Л. Бетховен. Рондо
4. П. Чайковський. Осіння пісня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев А.Д. Творчество музыканта-исполнителя / А.Д.Алексеев. – М. : Музыка, 1991. – 102с.
2. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство / Л.А. Баренбойм. – Л. : Музыка, 1974. – 287 с.
3. Вопросы музыкального исполнительства и педагогики : сб. ст./ ред.-сост. А.В. Малиновская; Гос. Муз.-пед. Ин-т им. Гнесиных. – М. : Музыка, 1976. – Вып. 24. – 287 с.
4. Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики: сб. ст./ сост. С. Сапожников. – М. : Музыка, 1968. – 147 с.
5. Воробкевич Т.П. Методика викладання гри на фортепіано / Т.П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. – 144 с.
6. Гинзбург Л.С. О работе над музыкальным произведением / Л.С. Гинзбург. – [4-е изд., доп.]. – М.: Музыка, 1981. – 143 с.
7. Горенко Л. Работа баяніста над музичним твором / Л. Горенко. – К. : Музична Україна, 1982. – 49 с.
8. Григорьев В.Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. / В.Ю. Григорьев. – М. : МГК, 1989. – 158 с.
9. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М.А. Давидов. – К. : Муз. Україна, 1997. – 240 с.
10. Мильштейн Я.И. Воспитание пианистического мастерства / Я.И. Мильштейн // Вопросы теории и истории исполнительства. – М. : Сов. Композитор, 1983. – 262 с.
11. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры : записки педагога / Г.Г. Нейгауз. – [5-е изд.] – М. : Музыка, 1987. – 238 с.
12. Пляченко Т.М. Основи скрипкової педагогіки : навчальні матеріали [для студентів музично-педагогічного факультету] / Т.М. Пляченко. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 44 с.